

Strzelce Opolskie, 21 maja 2012r.

RPO-698576/12

**Biuro
Rzecznika Praw
Obywatelskich
AI. Solidarności
00-090 Warszawa**

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

2012 -05- 25

ZAL.

NR 1474869

W odpowiedzi na zalecenia zawarte w raporcie RPO-698576-VII-720.5/12/KC z wizytacji w dniach 14-15 marca 2012 roku Zakładu Karnego nr 2 w Strzelcach Opolskich przez Krajowy Mechanizm Prewencji uprzejmie informuję:

Ad.1.

Obecny stan zaludnienia Zakładu Karnego nr 2 w Strzelcach Opolskich wymaga stałego monitoringu osadzenia zgodnego z odpowiednimi przepisami, w tym przede wszystkim z koniecznością zapewnienia normy minimum 3 metrów kwadratowych powierzchni przypadającej na jednego osadzonego. Mając powyższe na uwadze zaprzestanie wykorzystywania izb chorych jako cel mieszkalnych jest traktowane priorytetowo jednak trudne do zrealizowania. Praktyka ta jest stosowana tylko i wyłącznie w przypadkach, gdy nie ma możliwości innego osadzenia.

Ad. 2.

W trakcie odpraw i szkoleń często przypomina się funkcjonariuszom i pracownikom o obowiązku zwracania się do osadzonych z poszanowaniem godności. W tutejszej jednostce penitencjarnej w ostatnich latach nastąpiła bardzo duża wymiana kadry i w większości w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi pełnią służbę ludzie młodzi wymagający doskonalenia i pogłębiania swojej wiedzy penitencjarnej. Osadzonych traktuje się humanitarnie i z poszanowaniem godności. Oczywiście jest grupa osadzonych roszczeniowo nastawionych do wszelkiej działalności administracji i w ich ocenie są oni traktowani z pominięciem wszelkich reguł. Ocena jednak taka nie powinna być traktowana jako ocena dla całości zakładu. Przyjęte jest zwracanie się do osadzonych po nazwisku i nie należy traktować tego jako złośliwość. Jest to ogólnie przyjęty zwyczaj w Polsce, że do poszczególnych osób zwraca się po nazwisku np. Panie Kowalski. Każdorazowo nazwisko osadzonego powinno być poprzedzone zwrotem grzecznościowym „Pan”. Nie twierdzę, iż w tutejszej jednostce penitencjarnej nie zdarza się zwrócenie do osadzonego z pominięciem powyższego zwrotu, ale nie mogę zgodzić się, że jest to ogólnie tolerowane.

Ad. 3.

Wobec skazanego zostały zastosowane środki przymusu bezpośredniego z uwagi na napaść na funkcjonariusza w trakcie wykonywania czynności służbowych. W trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego w oddziale mieszkalnym osadzony wielokrotnie odgrażał się dokonaniem kolejnej napaści, prezentował postawę bardzo agresywną. W związku z powyższym dowódcy zmian dokonując oceny zasadności stosowania środków przymusu bezpośredniego wskazywali na konieczność dalszego ich stosowania (odpowiednie zapisy w książce przebiegu służby dowódcy zmiany). Również z tego powodu każdorazowo przy bezpośrednim kontakcie z osadzonym podejmowane były najwyższe środki ostrożności. Osłanianie skazanego tarczą oraz stosowanie kajdany jako środek profilaktyczny w celu zapobieżeniu jego czynnej agresji (Ustawa o SW art. 19 ust. 6). Całość materiałów z w/w zdarzenia była badana przez prokuraturę jak i sąd, które nie miały wobec nich żadnych uwag. Również sam osadzony nie zgłaszał skarg na zastosowanie środków przymusu bezpośredniego. Sprawca został skazany za napaść na funkcjonariusza wyrokiem sądu w wymiarze 6 m-cy pozbawienia wolności.

Ad 4.

Remonty cel mieszkalnych umieszczone są w harmonogramie prac konserwacyjno - remontowych i prowadzone są systematycznie w miarę posiadanych środków finansowych, mocy przerobowych i możliwości udostępniania wolnych cel do remontu. Pawilony mieszkalne A i B zostały wpisane do rejestru zabytków (czas powstania tego zespołu datuje się na lata 1893-1896) i większość remontów związana z przebudową poprawiającą warunki socjalne wymaga uzgodnień z konserwatorem zabytków. Z posiadanych już doświadczeń w tym zakresie wynika, że taka zgoda wymaga dodatkowych obostrzeń i warunków co wiąże się z dodatkowymi środkami finansowymi na ich realizację. Kierownictwo tutejszej jednostki penitencjarnej prowadzi rozmowy i przygotowania do wprowadzenia przedmiotowych zadań remontowo inwestycyjnych. Remont łaźni w oddziale terapeutycznym został umieszczony w w/w harmonogramie i będzie przeprowadzony w miarę posiadanych środków finansowych jeszcze w tym roku. W ostatnich dwóch latach zostały wyremontowane łaźnie w pawilonie B i kończy się remont łaźni oddziałowych w pawilonie C (cztery łaźnie).

Ad. 5.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, a przede wszystkim z art. 217c kkw, tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej.

Ad. 6.

Administracja jednostki penitencjarnej respektuje prawo tymczasowo aresztowanego wynikające z art. 211§2 kkw tj. zawiadomienia o miejscu swojego pobytu osobę najbliższą albo inną osobę, stowarzyszenie, organizację lub instytucję, a także swojego obrońcę. Mając jednak na uwadze art. 217c kkw osoba tymczasowo aresztowana nie może tego zrobić telefonicznie.

Również w protokole zatrzymania osoby znajduje się oświadczenie zatrzymanego, z którego wynika jego prawo do powiadomienia o miejscu jego pobytu.

Natomiast art. 261§1 kpk mówi, że o zastosowaniu tymczasowego aresztowania sąd jest obowiązany bezzwłocznie zawiadomić osobę najbliższą dla oskarżonego; może to być osoba wskazana przez oskarżonego. §2 Na wniosek oskarżonego można również zawiadomić inną osobę zamiast lub obok osoby wskazanej w §1.

Ad. 7.

W tutejszej jednostce penitencjarnej każdorazowo przy osadzaniu skazanych bierze się pod uwagę art. 110 § 4 kkw, a osoby niepełnosprawne osadzane są w celi specjalnie do tego celu przystosowanej. Wyposażenie i funkcjonalność celi powodują, że skazani niekwalifikujący się do osadzenia w niej nalegają lub wręcz wymuszają na przełożonych umieszczenie ich w tej właśnie celi. Natomiast skazanych zgłaszających problemy z poruszaniem osadza się - w miarę możliwości - na niższych kondygnacjach lub bliżej ambulatorium.

Ad. 8.

Oferta zajęć kulturalno - oświatowych dla skazanych jest bardzo bogata. Jednak oferta dla tymczasowo aresztowanych i osób stwarzających poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa jednostki, już z samej definicji osadzonych, do których jest kierowana nie może być tak różnorodna. Zaznaczam jednak, że zajęcia takie odbywają się systematycznie, a dodatkowo zostaną wzbogacone o zajęcia sportowe dla osób tymczasowo aresztowanych.

Skazani przebywający w oddziale terapeutycznym posiadający jednocześnie status skazanych, o których mowa w art. 88 a § 3 kkw również są objęci ofertą zajęć kulturalno - oświatowych. Mają oni możliwość skorzystania z zasobów biblioteki, czytelnii, jak i gier będących na wyposażeniu świetlicy K-O.

Ad. 9.

Oferta oddziału terapeutycznego została przekazana przedstawicielowi Krajowego Mechanizmu Prewencji (kserokopia programu oddziału terapeutycznego zatwierdzona dnia 18.07.2011r. przez Dyrektora Generalnego CZSW w Warszawie). Propozycje zawarte w zaleceniach w programie tym już się znajdują.

Trening umiejętności społecznych, trening zachowań asertywnych, jak i treningi poświęcone agresji zawarte są w Treningu Zastępowania Agresji, który składa się z trzech modułów (trening umiejętności społecznych, kontrola złości, wnioski moralne). Ponadto we wspomnianym programie znajdują się zajęcia profilaktyki uzależnień, jak i zajęcia relaksacyjne. Należy podkreślić również wagę rozmów indywidualnych dotyczących w/w tematów prowadzonych na bieżąco. Zaznaczam również, że każdy skazany przebywający w oddziale posiada odpowiednio opracowany indywidualny program terapeutyczny.

Ad. 10.

Przeprowadzono rozmowy ostrzegawcze z dwoma dowódcami zmian po zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego w sprawie nie wydania niektórych rzeczy osadzonemu umieszczonemu w celi zabezpieczającej. Kierownictwu działu ochrony polecono położyć na to zagadnienie szczególny nacisk w trakcie szkoleń i odpraw służbowych. Realizacja powyższego potraktowana jest jako niedopatrzenie gdyż przy każdej celi zabezpieczającej są przygotowane przedmioty do wydania osadzonemu przebywającemu w celi zabezpieczającej.

Ad. 11.

Dyrektor jednostki nie ma możliwości zwiększenia obsady etatowej tutejszego zakładu, jest to w gestii wyższych przełożonych.

Ad.12.

Wyznaczony ~~weseli~~ widzeń kącik dla dzieci jest wykorzystywany sporadycznie. Zdarza się, że po widzeniach giną zabawki, książeczki do kolorowania, kredki, itp.; kącik będzie jednak sukcesywnie doposażany i w miarę możliwości powiększony.

Ad. 13.

Pola spacerowe dla tymczasowo aresztowanych zostaną wyposażone w ławki do końca czerwca 2012 r.

Ad. 14.

Uzupełnienie piętrowych łóżek w drabinki i bariery zabezpieczające przed upadkiem zostanie zrealizowane w porozumieniu z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Opolu. Wiąże się to z wygospodarowaniem na ten cel dodatkowym środków finansowych. Wskazane przez Państwa zalecenie sukcesywnie będziemy wdrażać do realizacji a jednocześnie informuję iż wstępnie przeprowadzono analizę w tym zakresie.

Ad.15.

Brak egzemplarza „Porządku wewnętrznego” było zdarzeniem incydentalnym i niezwłocznie je uzupełniono. W celach przejściowych ze względu na ich specyfikę, ulega on szybkiemu zużyciu, a często też używany jest niezgodnie z przeznaczeniem. Nadmieniam, że osadzeni mają stały dostęp do wychowawców, u których mogą uzyskać potrzebne informacje.

Ad. 16.

Szkolenie z aspektów psychologicznych w pracy z osadzonymi w szczególności tzw „niebezpiecznych”, autoagresywnych, samobójcami, radzenie sobie w codziennej służbie, w przypadkach wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych dla funkcjonariuszy działu ochrony odbyło się w roku 2010.

Następne szkolenie dla funkcjonariuszy wszystkich działów uwzględniające tematy zawarte w zaleceniach z wizytacji, zostanie przeprowadzone w drugim półroczu bieżącego roku.

Ad. 17.

W drugim półroczu 2012 roku zostanie przeprowadzone szkolenie dla funkcjonariuszy działu ochrony, bezpośrednio pracujących z osadzonymi w oddziale terapeutycznym, w zakresie charakterystyki zaburzeń niepsychotycznych i sposobów postępowania z osobami przejawiającymi takie zaburzenia.

Ad. 18.

Osoba prowadząca kantinę dla osadzonych została zobowiązana do umożliwienia osadzonym zakupu prasy, krzyżówek itp.

Ad. 19.

Zawartość notatki służbowej dotyczącej zastosowania środków przymusu bezpośredniego została określona w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej. W § 3 ust. 5 są określone czas i miejsce zastosowania środka przymusu bezpośredniego. Wynika z niego, że nie ma obowiązku umieszczania w notatce godziny zakończenia stosowania środków przymusu bezpośredniego. Godzinę zakończenia oraz osobę podejmującą decyzje o zakończeniu stosowania środków przymusu bezpośredniego dowódca zmiany zapisuje w książce przebiegu służby dowódcy zmiany. Książka ta podlega codziennej kontroli kierownika działu ochrony i dyrektora zakładu.

DYREKTOR
ZAKŁADU KARNY NR 2
w Strzelcach Opolskich
Pole: mgr Andrzej Kuczyński

Wykonano w 4 egz.

egz. nr - 1 Adresat

egz. nr - 2 Dyrektor Generalny Służby Więziennej w Warszawie

egz. nr - 3 Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Opolu

egz. nr - 4 a/a Zakład Karny nr 2 w Strzelcach Opolskich

Okręgowy Inspektorat
Służby Więziennej w Opolu
ul. Sądowa 2
45-033 Opole

tel. (77) 4539761
fax. (77) 4544439
e-mail: oisw_opole@sw.gov.pl

OI/D-0912-1/12/2365

Opole, 30 maja 2012 r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2012-06-04
ZAL.	1476807

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
w Warszawie**

RPO-698576 / 12

W odpowiedzi na zalecenia zawarte w piśmie RPO-698576-VII-720.5/12/KC z dnia 23.04.2012 r. dotyczącym wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Zakładzie Karnym nr 2 w Strzelcach Opolskich, informuję.

Podjęto działania zmierzające do modyfikacji planu budżetu Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Opolu, celem zwiększenia środków finansowych przeznaczonych na przeprowadzenie remontu cel mieszkalnych i łazni w oddziale terapeutycznym oraz cel przejściowych pawilonu B z uwzględnieniem pełnej zabudowy kąpoków sanitarnych w w/w pomieszczeniach w Zakładzie Karnym nr 2 w Strzelcach Opolskich.

W związku z likwidacją Ośrodka Doskonalenia Kadr Służby Więziennej w Turawie i podjęciem działań związanych z utworzeniem Oddziału Zewnętrznego w Turawie, pozyskane etaty zostaną przekazane do jednostek mi podległych z uwzględnieniem potrzeb kadrowych na stanowiskach wychowawców i psychologów.

Ponadto informuję, iż w dniu 8 maja 2012 r. podczas odprawy służbowej z dyrektorami jednostek okręgu opolskiego Służby Więziennej omówiono Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji

w Zakładzie Karnym nr 2 w Strzelcach Opolskich, zobowiązując dyrektorów do przeprowadzenia szkoleń funkcjonariuszy i pracowników cywilnych w zakresie sposobu radzenia sobie w sytuacjach trudnych w kontakcie z osadzonymi, radzenia sobie ze stresem i agresją oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu. Przedmiotowy raport został także omówiony podczas odprawy służbowej kierowników działów penitencjarnych opolskich jednostek, która miała miejsce w dniu 10 maja 2012 r.

DYREKTOR NACZELNIK
Służby Więziennej w Opolu
pplk Lidia Olejnik

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – Adresat

Egz. nr 2 – A/a

KI/ki